

بازگشت ترامپ دانشگاه‌های پرسود و غیرانتفاعی آمریکا را تحت فشار قرار خواهد داد

پایانی بر انتفاعات کلان غیرانتفاعی‌ها!

نشست هم‌اندیشی عملیاتی‌سازی تفاهم‌نامه همکاری
دانشگاه آزاد اسلامی و مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه برگزار شد

حوزه و دانشگاه یک گام به جلو

دکتر طهرانچی: سند ۲۰۳۰ جزئی از انقلاب پنجم صنعتی است

دکتر طهرانچی در اولین جلسه دور جدید هیئت‌ممیزه دانشگاه آزاد:

دانشگاه آزاد اسلامی به ارتقای علمی آموزش عالی مقید است

اولین جلسه هیئت‌ممیزه دانشگاه آزاد در دور جدید با حضور دکتر محمد مهدی طهرانچی رئیس این دانشگاه، بیژن رنجبر قائم مقام رئیس دانشگاه در امور بین‌الملل و پیشرفت علمی، محمدصادق ضیائی رئیس مرکز امور هیئت‌های ممیزه دانشگاه آزاد، نمایندگان وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و سایر اعضای جلسه برگزار شد.

دکتر طهرانچی در این جلسه با بیان اینکه اعضای جلسه هیئت‌ممیزه دانشگاه آزاد اودوسته تشکیل می‌دهد، گفت: «اعضای این جلسه یا از خانواده‌دانشگاه آزاد و یا از خانواده آموزش عالی. اما همه با هم برای ارتقای دانشگاه و نظام آموزش عالی تلاش خواهیم کرد.»

رئیس دانشگاه آزاد با تأکید بر اینکه این دانشگاه پدیده‌ای منحصر به فرد است که با نگاه بلند امام خمینی (ره) به وجود آمده، تصریح کرد: «وقتی امروز به دانشگاه آزاد اسلامی نگاه می‌کنیم، متوجه می‌شویم که این دانشگاه یک سرمایه بسیار عظیم است که نمی‌شود راحت از کنار آن گذشت. دانشگاه آزاد یک دانشگاه حاکمیتی است و هماهنگ در چهارچوب نظام آموزش عالی عمل می‌کند.»

وی افزود: «یکی از نقاط قوت دانشگاه آزاد این است که هماهنگ‌ترین رفتار را با مجموعه‌های بالادستی خود دارد. در این راستا باید اشاره کنم که دانشگاه آزاد یک هیئت‌ممیزه براساس مصوب شورای انقلاب فرهنگی، یک هیئت‌ممیزه با هماهنگی وزارت بهداشت و چهار هیئت‌ممیزه با پیشنهاد رئیس دانشگاه و حکم وزیر علوم دارد و این نشان می‌دهد که سطح جریان علمی از لحاظ تنظیم‌گری در این دانشگاه، یک تنظیم‌گری کاملاً هماهنگ است.»

تنظیم‌گری باید به تعبیر رفتار نظام آموزش عالی بینجامد

وی تأکید بر اینکه ارتقای فرد باید به ارتقای سازمان بینجامد، گفت: «اگر ارتقای فرد از ارتقای سازمان را از یکدیگر جدا بدانیم و صرفاً به ارتقای فرد توجه کنیم، دچار خسران می‌شویم. بنابراین توجه به این نکته ضروری است که تنظیم‌گری باید به تعبیر رفتار نظام آموزش عالی بینجامد.»

دکتر طهرانچی بسا تأکید بر اهمیت توجه به تفاوت‌های دانشگاه آزاد با مجموعه دانشگاه‌هایی که در زیرنظام‌های دیگر هستند، اظهار داشت: «ایسن تفاوت‌ها را باید درک کرد و متناسب با آن، اعضای هیئت‌علمی را در جلسه‌های هیئت‌ممیزه ارتقا داد. بحث مهم در این زمینه، مأموریت متفاوت دانشگاه آزاد است. اتفاقاً اگر در دانشگاه آزاد ما در تقویت سازمان خطا کنیم، پیامدهای اقتصادی آن را زودتر می‌بینیم، اما در دانشگاه‌های دولتی به واسطه اینکه اقتصاد آن‌ها یک اقتصاد نفتی است، سریعاً عواقب را مشاهده نمی‌کنند. پس کوشش مهم دانشگاه آزاد یک کنش وصل به جامعه و وصل به سیاست‌گذاری است.»

رئیس دانشگاه آزاد خاطرنشان کرد: «وقتی در این دانشگاه شروع به فعالیت کردم، تنها یک هیئت‌ممیزه برای ارتقای اعضای هیئت علمی داشتم. این موضوع اولین چیزی را که زور سباز برده بود، عدالت نبود. این یک ظلم به حساب می‌آمد. با این اوصاف، حتی اگر افراد مرتباً کار می‌کردند، بازهم یک هیئت‌ممیزه نمی‌توانست جوابگوی خیل عظیم اعضای هیئت‌علمی این دانشگاه باشد و یک ظلم ساختاری ایجاد شده بود. پس از آن، در دوره وزارت، یک هیئت‌ممیزه به دانشگاه اضافه شد که امروز این عدد به چهار هیئت‌ممیزه رسیده است که البته به نظر ما هنوز بسیار جای کار دارد.»

وی ادامه داد: «هیئت علمی دانشگاه آزاد هزینه‌اش توسط پول نفت فراهم نمی‌شود، بلکه خود هیئت علمی تلاش می‌کند که هزینه خود را به دست آورد. بعد برای رسیدن به استاد تمامی باید سال‌ها در یک صف طولانی منتظر بماند و این درست نیست.»

به داشتن همکارانی با تعصب علمی افتخار می‌کنم

دکتر طهرانچی با بیان اینکه افتخار می‌کنم که در دانشگاه آزاد همکارانی دارم که تعصب علمی دارند، گفت: «افتخار ما در این دانشگاه تعصب علمی است؛ یعنی اعضای هیئت‌علمی دانشگاه آزاد برای علم ارزش بسیاری قائلند. در این دانشگاه کمیته‌های ملی پیش دفاع برگزار می‌شود و این کمیته‌ها اجازه نمی‌دهند کسی فعالیت دستاوردها صرفاً با مقاله انجام شود. باید در یک کمیته ۹ نفره دفاع کند، جلسه دفاع کاملاً مجازی وی تأثیر از استاد راهنما و یک نظام بسیار متقن است.»

دکتر طهرانچی ادامه داد: «افتخار می‌کنیم که در طول ۶ سال گذشته رغبت مردم به دانشگاه آزاد بیشتر شده است. این رغبت در کاردانی و کارشناسی خود را به خوبی نشان داد و ما در کارشناسی ارشد و دکتری به جد کنترل انجام دادیم، ما دانشجویان دستمایه ارتقا نگرفتیم.»

رئیس دانشگاه آزاد با اشاره به موضوع سیاست علمی گفت: «به نحو ایدئال؛ سیاست علم باید از نیازهای شهروندان حمایت کرده و در مسیر هدایت علم دخالت کند. در سیاست علم سه موضوع سیاست‌گذار، دانشمند و مطالبه جامعه مطرح است که این سه با هم یکسان نیستند. مطالبه جامعه شامل اشتغال، اقتصاد، رفاه، امنیت و سلامت است. سیاست‌گذار به دنبال توسعه و مسائل خاص خود است و این وسط دانشمند به دنبال پژوهش مسئله‌محور و تحقیق است. توجه به این نکته ضروری است که ما (به عنوان اعضای هیئت‌ممیزه) کجا ایستاده‌ایم. در واقع ما تنظیم‌گری را در هدایت دانشگاه برای بقا انجام می‌دهیم و اگر این‌شان را برای خود قائل نشده‌آدم‌ها را صرفاً قاعد ببینیم، به چیزی دست نمی‌نماییم.»

هیئت‌ممیزه برای سیاست علم تنظیم‌گری می‌کند

وی خطاب به اعضای هیئت‌ممیزه دانشگاه آزاد گفت: «شما در مقام تنظیم‌گری هستید. من به عنوان رئیس دانشگاه هر نقشه‌راهی که داشته باشم، این شماست که به آن هویت می‌دهید و مردم خود را با شما تنظیم می‌کنند. بحث مهم در این زمینه با مفهوم سیاست علم مطرح می‌شود که این سیاست هم می‌تواند بر سیاست‌های دولتی اثر بگذارد و هم می‌تواند از آن‌ها تأثیر بپذیرد. هیئت‌ممیزه فقط ارتقا نمی‌دهد؛ بلکه اعمال سیاست علم نیز انجام می‌دهد و برای سیاست علم تنظیم‌گری می‌کند.»

وی افزود: «مقام معظم رهبری در خصوص علم می‌فرماید اسلام الگوی مستقل خودش را دارد. الگوی اسلامی برای نظام‌سازی و جامعه‌سازی به طور خلاصه یک الگوی است مرکب از ایمان و علم و عدل؛ این سه عنصر اصلی است. ایمان به معنای ایمان توحیدی خالص که این ایمان توحیدی خالص، هم در ساخت شخصیت انسان‌ها، هم در ساخت جامعه و قاره عمومی جامعه اثر می‌گذارد؛ و هم در عمل شخصی امتداد دارد، هم در شکل اجتماعی. علم با

رئیس دانشگاه آزاد با بیان اینکه قرآن کریم یک قیاس‌پذیری دارد به این صورت که یک مثال طبیعی می‌زند و ما را از آن مثال طبیعی به یک مسئله انسانی وصل می‌کند، گفت: «تمسک به قرآن کریم برای تمام مسائل همواره راهگشاست و مثال در قرآن، راهی از پدیده‌های طبیعی مالکی به پدیده‌های انسانی ملکوتی است. در این زمینه نیز باید به چند آیه قرآن اشاره کرده و نکات آن را بیان کنم.» وی با اشاره به آیات ۴۱ و ۴۳ سوره عنکبوت گفت: «خداوند در آیه ۴۳ سوره عنکبوت می‌فرماید: «وَلَيْكُمُ الْأَمْثَالُ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ» و ما بقیه‌ها را اَلْأَمْثَالُ» همچنین در آیه ۴۱ آمده است: «مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَلْوِيَاءَ لِكَيْلَ يُكْفِّرُوا عَنْ ذُنُوبِهِمْ وَيَكْفُرُوا بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ».

بر مبنای این آیات؛ خانه عنکبوت خانه‌ای است که اجزای آن محکم اما کلیت آن سست است. خداوند در آیه به زیبایی سست بودن خانه عنکبوت را به تصویر می‌کشد و ما از این نتیجه می‌گیریم که هر جز قوی‌تر از ما به ساخت قوی نمی‌انجامد و شما به عنوان اعضای هیئت‌ممیزه اگر فرد را سازمان ببینید و روابط نامرتب دانشگاه آزاد با اشاره به موضوع سیاست علمی گفت: «باید بدینا دل؛ دکتر طهرانچی با اشاره به یک مثال دیگر در قرآن کریم، گفت: «خداوند در آیات ۱۹ تا ۲۵ سوره الرحمن به پدیده طبیعی رسیدن دو دریا با برزخ می‌مابین اشاره می‌کند. از این آیات می‌توانیم برای این مثال استفاده کنیم که فرد یک دریا و سازمان یک دریای دیگر است و وقتی این دو دریا به هم می‌رسند، نه فرد باید در حق سازمان جفا کند و نه سازمان در حق فرد. در واقع در به هم رسیدن، فرد و سازمان اگر حقوق یکدیگر را رعایت کنند و نسبت به هم تعدی نداشته باشند، رشد در آن‌ها رخ می‌دهد. پس همان‌گونه که ارتقای فرد لزوماً به ساخت قوی نمی‌انجامد، به همان میزان تعدی نکردن در حقوق یکدیگر نیز بسیار مهم است.»

رئیس دانشگاه آزاد با تأکید بر اینکه چیزی که نفع مردم در آن است، پایدار می‌ماند، گفت: «خداوند در این زمینه در آیه ۱۷ سوره الرعد می‌فرماید: «وَأَرْزُقُوا مَاءً قَسَبًا أَوْ تُرَقًى يَغْفِرُ اللَّهُ ذُنُوبَهُمْ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ بَيْنَ يَدَيْكُمْ» و ما بقیه‌ها را اَلْأَرْضُ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ».

از این مرحله به مراحل بالاتر؛ علم به هويت انسان، علم به عالم ملکوت و علوم الهی برتر از این حرف‌ها، این علم شامل همه این مسائل است. عدل هم به معنای وسیع عدل؛ هم عدالت اقتصادی، هم عدالت قضایی، هم عدالت اجتماعی، [یعنی] عدالت به معنای واقعی کلمه. این، این چیزی است که امام به ما یاد داده.»

دکتر طهرانچی ادامه داد: «این یک بحث جدی است که باید با توجه به تمام مؤلفه‌های آن، مراقبت لازم را در رفتار خود داشته باشیم. در زمینه عدل باید تأکید کنم که اعضای هیئت‌ممیزه در مقام قضاوت هستند و مؤلفه اصلی قضایی، عدل است. اگر هیئت‌ممیزه از عدل خارج شود، سازمان احساس ظلم می‌کند. این عدل، عدل رفقاری سازمانی است.»

در قرآن می‌فرماید: «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ».

در این آیه توجه به مفهوم «بَأْسٌ شَدِيدٌ» بسیار حائز اهمیت است. ساختار و سازمان باید بَأْسٌ شَدِيدٌ داشته باشد. ساختاری که به باید از دانشگاه دریابد، «بَأْسٌ شَدِيدٌ» است.»

وی با تأکید بر اهمیت رفتار نهادی به جای رفتار سازمانی، گفت: «باید بترسیم از زمانی که دانشگاه فقط سازمان باشد و یک رفتار سازمانی داشته باشد، اما رفتار نهادی نداشته باشد. موضوع رفتار نهادی بسیار مهم است که باید به آن توجه لازم داشت.»

دکتر طهرانچی با بیان اینکه نظام ارتقا از جمله حکمرانی‌های تنظیم‌گر است، تصریح کرد: «در این نظام، آینده‌نگاری، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی وجود دارد اما کاری که ما می‌توانیم در این نظام انجام دهیم، پیاده‌سازی است.»

رئیس دانشگاه آزاد با اشاره به جزئیات نظام حکمرانی جهانی گفت: «در این سیستم آموزش عالی، سیاست علمی کشور و سیاست عمومی حکمرانی ملی علم و فناوری جهانی و یک جریان جهانی دانش وجود دارد. نظام تحمیل می‌کند. شما عدد را در این نظام می‌بینید اما نظام حکمرانی جهانی از قبل جهت‌ها را دیده و تنظیم کرده است و شما یک بازیگر کشتگر در نظام حکمرانی جهانی می‌شوید. البته از سویی دیگر نظام ارتقا، موضوعات برنامه‌ریزی دانشگاه، سیاست آموزش عالی، سیاست علمی کشور و سیاست عمومی حکمرانی ملی نیز وجود دارد. اگر شما در نظام ارتقای خود به این موضوعات توجه نکنید، به یک کشتگر در نظام سلطه تبدیل می‌شوید.»

نباید فرهنگ را در دانشگاه به کلاس تقلیل داد

دکتر طهرانچی اظهار داشت: «مقام معظم رهبری می‌فرماید: «کن اصلی تعریف دانشگاه «علم» است. دانش است. البته در تعریف دانشگاه، از جهات سیاسی و اجتماعی و مانند اینها هم عناصری وجود دارد اما عمده علم است. دانشگاه سه وظیفه اصلی دارد. (دانشگاه سه وظیفه اصلی دارد: اول، عالم تربیت کند، دوم، علم تولید کند، سوم، به تربیت عالم و تولید علم جهت بدهد.» دانشگاه آزاد اسلامی بر همین مبنا حرکت می‌کند و چهار نظام برای خود در نظر گرفته است. ما یک نظام تربیتی داریم که تربیت عالم و قوه عاقله را برعهده دارد و یک نظام فرهنگی نیز داریم که جهت‌ده به تربیت عالم است. البته ما در دانشگاه آزاد نظام فرهنگی را کلاس فرهنگی نمی‌دانیم. در واقع نباید فرهنگ را به کلاس تقلیل داد. ما پژوهش در فرهنگ، آموزش فرهنگی و کاربست فرهنگی داریم.»

وی با بیان اینکه در دانشگاه آزاد قیلا گروه‌های علمی به صورت مجمع‌الجزیره مادر می‌کند خود را بازدارد است و از درون خود چیزی به دنیا نمی‌آورد باشد، کارساز است اما اگر اینکه نباشد و نتواند از باطنش چیزی را از خود جدا کند و چیزی را از خود نزاید، علمی نیست. باید در نظام ارتقا کسی که طبیعی رشد می‌کند ارتقا باید تا کسی که فقط به خاطر ارتقا مقاله می‌آورد. نظام ارتقا را باید طوری درست کند که این نظام از درون جویش کند.»

دکتر طهرانچی در ادامه با بیان اینکه مودت و عدالت شرط شکل‌گیری و بقای اجتماع است، گفت: «توجه به دو موضوع مودت و عدالت بسیار مهم است، مودت در همگرایی دو زوج و عدالت در آرایش ساختار بزرگ.»

رئیس دانشگاه آزاد با اشاره به بحث ساختار نهاد علم، خاطرنشان کرد: «خداوند

با جامعه حرف بزند. در واقع با اقتصاد، سیاست، اجتماع، سلامت، نوآوری و فناوری جامعه ارتباط داشته باشد.»

دکتر طهرانچی تأکید کرد: «دانشگاه آزاد با سیاست کاری ندارد. بحث این دانشگاه، امر اجتماعی است و به خاطر همین مدرسه‌داری می‌کند. مدرسه‌های این دانشگاه از جنس امر اجتماعی است. تربیت پرستار در این دانشگاه نیز یک امر اجتماعی است. رسانه‌های دانشگاه نیز امری اجتماعی هستند. همچنین اقتصاد این دانشگاه یک اقتصاد درون‌نست. اقتصاد در این دانشگاه بسیار مهم است. کشتگری اقتصادی استاد نیز بسیار مهم است. بنابراین ما یک نظام پایه- عرصه درست کردیم و تمام استادان در این دانشگاه باید مانند پزشکان در عرصه هم حضور داشته باشند.»

نظام علمی دانشگاه می‌خواهد جامعه خلاق بسازد

رئیس دانشگاه آزاد خاطرنشان کرد: «نظام تربیتی این دانشگاه می‌خواهد جامعه کارآمد بسازد، نظام علمی آن می‌خواهد جامعه خلاق بسازد، نظام فرهنگی آن می‌خواهد فرهیخته تربیت کند و نظام فناوری آن می‌خواهد جامعه مولد بسازد.»

دکتر طهرانچی با بیان اینکه دانشگاه آزاد برای وصل به جامعه، یک‌مسری دانشگاه‌های موضوعی راه‌اندازی کرده است، گفت: «کار این دانشگاه‌ها، اتصال به جامعه است.»

رئیس دانشگاه آزاد با اشاره به آمار تفصیلی از ورودی‌های برخی رشته‌ها در سال ۱۴۰۳ گفت: «متأسفانه در بسیاری از رشته‌ها مانند زبان و ادبیات زمین‌شناسی و شیلات ورودی‌ها بسیار پایین هستند. ما برای این موضوع فکری کنیم. البته در سال ۱۴۰۱ آمار بسیار بدتر بود که ما توانستیم با اتخاذ سیاست‌های درست، تا حدودی جلوی آن را بگیریم.»

وی افزود: «یکی از کارهایی که برای اقبال اجتماعی رشته‌ها انجام دادیم، ایجاد چهارشنبه‌های صنعتی در واحد تربیز بود که دانشجویان وارد صنعت شدند. از وقتی ما دانشجویان را به صنعت وارد کردیم، ورودی رشته‌ها در این حوزه افزایش داشته است.»

دکتر طهرانچی با بیان اینکه ما به دنبال این هستیم که دانشگاه آزاد را با مؤدت و عدالت نگه داریم، گفت: «تلاش ما این است که دانشگاه نهاد پیشرفت اجتماعی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت باشد و «توانایی فردی، سازمانی و اجتماعی»، «دانایی فردی، سازمانی و اجتماعی»، «رفاه و ثروت فردی، سازمانی و اجتماعی» و «حیات طیبه فردی، سازمانی و اجتماعی» را داشته باشد. ما در دانشگاه با درک مسئله زیست‌بوم؛ یک سند تحول داریم که به طور جامع مشخص کرده که دانشگاه باید چه کار کند و هیچ کاری خارج از آن صورت نمی‌گیرد. در واقع تمام فعالیت‌های دانشگاه آزاد در یک محیط قانونی و نظارتی انجام می‌شود.»

دکتر طهرانچی با تأکید بر اینکه دانشگاه آزاد ۴۰ درصد بار آموزش عالی کشور را برعهده دارد، گفت: «ما کاملاً به ارتقای آموزش عالی مقیدیم و کارآمدی برای ما بسیار حائز اهمیت است؛ چراکه ما نمره خود را از مردم می‌گیریم و این بسیار ارزشمند است. پس بنابراین هست و بود ما در تحول ماست.»